University of Mumbai

No. AAMS(UG)/58 of 2021-22

CIRCULAR:-

Attention of the Principals of the Affiliated Colleges and Directors of the Recognized Institutions in Faculty of Humanities is invited to the syllabus uploaded by Academic Authority Meetings and Services which was accepted by the Academic Council at its meeting held on June, 2016 **vide** item No. 4.88 relating to the revised syllabus SYBA Sem. III & IV (CBCS).

They are hereby informed that the recommendations made by the Board of Studies in Marathi at its online meeting held on 25th May, 2021 vide Item No. 3 and subsequently passed by the Board of Deans at its meeting held on 11th June, 2021 vide item No. 5.32 (R) have been accepted by the Academic Council at its meeting held on 29th June, 2021 vide item No. 5.32 (R) and that in accordance therewith, the revised syllabus as per the (CBCS) of S.Y.B.A. (Marathi) Sem III to IV has been brought into force with effect from the academic year 2021-22 accordingly. (The same is available on the University's website www.mu.ac.in).

MUMBAI – 400 032
22nd September, 2021

(Dr. B.N.Gaikwad)
I/c REGISTRAR

To

The Principals of the Affiliated Colleges and Directors of the Recognized Institutions in Faculty of Humanities. (Circular No. UG/334 of 2017-18 dated 9th January, 2018.)

A.C/5.32 (R) 29/06/2021

****

No. AAMS(UG)/58 -A of 2021-22 MUMBAI-400 032 22nd September, 2021

Copy forwarded with Compliments for information to:-

1) The Dean, Faculty of Humanities,
2) The Chairman, Board of Studies in Marathi,
3) The Director, Board of Examinations and Evaluation,
4) The Director, Board of Students Development,
5) The Co-ordinator, University Computerization Centre,

(Dr. B.N.Gaikwad)
I/c REGISTRAR

Copy to :-

1. **The Deputy Registrar, Academic Authorities Meetings and Services (AAMS),**
2. **The Deputy Registrar, College Affiliations & Development Department (CAD),**
3. **The Deputy Registrar, (Admissions, Enrolment, Eligibility and Migration Department (AEM),**
4. **The Deputy Registrar, Research Administration & Promotion Cell (RAPC),**
5. **The Deputy Registrar, Executive Authorities Section (EA),**
6. **The Deputy Registrar, PRO, Fort, (Publication Section),**
7. **The Deputy Registrar, (Special Cell),**
8. **The Deputy Registrar, Fort/ Vidyanagari Administration Department (FAD) (VAD), Record Section,**
9. **The Director, Institute of Distance and Open Learning (IDOL Admin), Vidyanagari,**

They are requested to treat this as action taken report on the concerned resolution adopted by the Academic Council referred to in the above circular and that on separate Action Taken Report will be sent in this connection.

1. **P.A to Hon'ble Vice-Chancellor,**
2. **P.A Pro-Vice-Chancellor,**
3. **P.A to Registrar,**
4. **All Deans of all Faculties,**
5. **P.A to Finance & Account Officers, (F.& A.O),**
6. **P.A to Director, Board of Examinations and Evaluation,**
7. **P.A to Director, Innovation, Incubation and Linkages,**
8. **P.A to Director, Board of Lifelong Learning and Extension (BLLE),**
9. **The Director, Dept. of Information and Communication Technology (DICT) (CCF & UCC), Vidyanagari,**
10. **The Director of Board of Student Development,**
11. **The Director, Department of Students Walfare (DSD),**
12. **All Deputy Registrar, Examination House,**
13. **The Deputy Registrars, Finance & Accounts Section,**
14. **The Assistant Registrar, Administrative sub-Campus Thane,**
15. **The Assistant Registrar, School of Engg. & Applied Sciences, Kalyan,**
16. **The Assistant Registrar, Ratnagiri sub-centre, Ratnagiri,**
17. **The Assistant Registrar, Constituent Colleges Unit,**
18. **BUCTU,**
19. **The Receptionist,**
20. **The Telephone Operator,**
21. **The Secretary MUASA**

for information.

AC – 29/06/2021
Item No. – 5.32 (R)

UNIVERSITY OF MUMBAI

Revised Syllabus for S.Y.B.A. (Marathi)

Semester: Sem III and IV

(As per the Choice Based Credit System with effect from the academic year 2021-22)

UNIVERSITY OF MUMBAI

Syllabus for Approval

Sr. No.	Heading	Particulars
1	Title of the Course	**S.Y.B.A. (MARATHI)**
2	Eligibility for Admission	**F.Y.B.A. Pass**
3	Passing Marks	**40**
4	Ordinances / Regulations (if any)	**Nil**
5	No. of Years / Semesters	**01 (Two Semester)**
6	Level	**U.G.**
7	Pattern	**Semester**
8	Status	**Revised**
9	To be implemented from Academic Year	**From Academic Year 2021-22**

Name & Signature of BOS Chairperson :

Name & Signature of Dean:

मुंबई विद्यापीठ
द्वितीय वर्ष बी.ए.
मराठी
अभ्यासक्रम (CBCS)

Course Code	Core Course	No of Credits
सत्र ३ रे		
UAMAR ३०१	कथन साहित्य	३
UAMAR ३०२	भाषा आणि बोली अभ्यास	३
सत्र ४ थे		
UAMAR ४०१	नाट्य साहित्य	३
UAMAR ४०२	मराठी व्याकरण आणि लेखन कौशल्ये (स्पर्धा परीक्षा)	३

SYBA - MAR - (II)

(To be implemented from 2021-2022)

द्वितीय वर्ष बी. ए. मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. २ कथन साहित्य
सत्र ३ (तिसरे)- एकूण व्याख्याने ४५ - श्रेयांकने - ०३

उद्दिष्टे (Objective)

1) *कथन साहित्याचा परिचय करून घेणे*
2) *कादंबरी या वाङ्मय प्रकाराचे स्वरूप व वैशिष्ट्ये समजून घेणे*
3) *नेमलेल्या कादंबरीचे विविध घटकानुसार विवेचन व विश्लेषण करणे*
4) *कथा या वाङ्मय प्रकाराचा घटकानुसार नेमलेल्या कथासंग्रहाचे विश्लेषण करणे*

घटक-१ कथन साहित्याचा परिचय (१५ तासिका) श्रेयांकन १
अ) कथा व कादंबरी या साहित्य प्रकाराचा सैद्धांतिक परिचय

घटक- २ 'फेसाटी - कादंबरी – नवनाथ गोरे, अक्षर वाङ्मम

य प्रकाशन (१५ तासिका) श्रेयांकन १

घटक -३ 'बक-याची बॉडी – समर खडस, शब्दालय प्रकाशन (१५ तासिका) श्रेयांकन १

तृतीय सत्रान्त परीक्षा - गुण १००

वरील अभ्यासपत्रिकेचे प्रथम सत्रान्त प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे -

प्रश्न १- ' कथन' साहित्यप्रकाराचा सैद्धान्तिक परिचय यावर पर्याय देऊन एक प्रश्न - गुण २०.

प्रश्न २ - ''फेसाटी ' या कादंबरीवर पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण २०.

प्रश्न३ - "दोन शतकांच्या सांध्यावरच्या नोंदी कथा संग्रहावर ' पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण २०.

प्रश्न ४ – तिन्ही गटातील सहा टीपा विचाराव्यात किवा लघुत्तरी प्रश्न विचारावेत विद्यार्थ्यांनी कोणतेही चार सोडवाव्यात - गुण ४०.

१) कथन' साहित्यप्रकाराचा सैद्धान्तिक परिचय

२) 'फेसाटी '

३) दोन शतकांच्या सांध्यावरच्या नोंदी

साध्ये (Outcome)

1) ***मराठी साहित्यातील कथन साहित्य अभ्यासून विद्यार्थ्यांना कथन साहित्याचे विश्लेषण करून मर्म ग्रहण करता येईल***
2) ***कथा कादंबरी वाचताना कोणत्या दृष्टीने वाचावे याचे ज्ञान प्राप्त होईल***

संदर्भ ग्रंथ

१) फेसाटी : चिंतन आणि मंथन, संपा. आशा मुंडे, संग्राम टेकले, अथर्व पब्लिकेशन्स, जळगाव
२) फेसाटी विशेषांक, वारूळ त्रैमासिक दिवाळी २०१८

सत्र -४ (चौथे) एकूण व्याख्याने ४५ - श्रेयांकने -३
द्वितीय वर्ष बी. ए. मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. २

नाट्य साहित्य

उद्दिष्टे (Objective)

१) नाटक या वाङ्मय प्रकारची संकल्पना व त्याचे स्वरूप समजून घेणे
२) मराठी नाट्य वाङ्मयाची वाटचाल ठळक नाट्याधारे लक्षात घेणे
३) एकांकिका या नाट्यप्रकारचे स्वरूप व त्याची वैशिष्टे जाणून घेणे
४) मराठीतील एकांकिका वाटचाल लक्षात घेणे
५) निवडक एकांकिकांचा अभ्यास करणे आणि लेखनाचे स्वरूप वैशिष्टे समजून घेणे

घटक १: नाट्य ('नाटक व एकांकिका') या साहित्यप्रकाराची ठळक वैशिष्ट्ये (१५ तासिका) श्रेयांकन- १

घटक २: 'आमदार सौभाग्यवती '- नाटक – श्रीनिवास जोशी (रा रं बोराडे यांच्या कादंबरीवर आधारित नाटक)

कॉंटिनेनटल प्रकाशन, (१५ तासिका) श्रेयांकन १

घटक ३: निवडक एकांकिकाचा अभ्यास (१५ तासिका)श्रेयांकन १

१ झूलता पूल – सतीश आळेकर
२ रक्तपुष्प – महेश एलकुंचवार
३ जहाज फुटलं आहे : दत्ता भगत
४ दुकान कुणी मांडू नये : संजय पवार
५ काळया बंबाळ अंधारी : प्रा. दिलीप परदेशी
६ कृष्णाजी केशव : प्रल्हाद जाधव
७ चिऊताई चिऊताई दार उघड : प्रदीप राणे
८ रिक्षावाला : चंद्रशेखर फणसळकर
९. दगड आणि माती : दत्ता पाटील

चतुर्थ सत्रान्त परीक्षा - गुण १००

वरील अभ्यासपत्रिकेचे प्रथम सत्रान्त प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे -

प्रश्न १- नाट्य ('नाटक व एकांकिका') या साहित्यप्रकाराचा सैद्धान्तिक परिचय यावर पर्याय देऊन एक प्रश्न - गुण २०.

प्रश्न २ -'आमदार सौभाग्यवती ' या नाटकावर पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण २०.

प्रश्न३ - निवडक एकांकिकावर ' पर्याय देऊन एक प्रश्न – गुण २०.

प्रश्न ४ – तिन्ही गटातील सहा टीपा विचाराव्यात किवा लघुत्तरी प्रश्न विचारावेत विद्यार्थ्यांनी कोणतेही चार सोडवाव्यात - गुण ४०.

१) नाट्य ('नाटक व एकांकिका') या साहित्यप्रकाराचा सैद्धान्तिक परिचय

२) 'आमदार सौभाग्यवती '

३) निवडक एकांकिका

साध्ये (Outcome)

1. *१) नाटक आणि एकांकिका या प्रकारचे वाङ्मयीन स्वरूप लक्षात येईल*
2. *२) नाट्य साहित्याची वाटचाल समजेल*
3. *३) नाट्य ज्ञान मिळून नाट्य रचना करता येईल*

संदर्भ ग्रंथ

१)आधुनिक मराठी नाटक (आशय आणि आकृतीबंध) सुषमा जोगळेकर

२) दलित रंगभूमी – संपादन व प्रस्तावना : भालचंद्र फडके, सुरेश एजन्सी, पुणे

३) मराठी नाटक आणि रंगभूमी : पहिले शतक (१८४३ ते १९४३) वि.भा. देशपांडे, व्हीनस, पुणे

४ : मराठी नाटक (स्वातंत्र्योत्तर काळ) १९४७ ते १९९०वि (.भा, देशपांडेव्हीनस, पुणे ,

५ मराठी नाटक आणि रंगभूमी (विसावे शतक : वसंत आबाजी डहाके पॉप्युलर प्रकाशन मुंबई

६ मराठी नाटक आणि रंगभूमी (: हिमांशू स्मार्त, विश्वनाथ शिंदे, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे.

७) नाटक एक वाङ्मय प्रकार : दत्ता भगत, य.च.म.मु.वि., नाशिक

८) नाटक आणि मी ,विजय तेंडुलकर, डिम्पल प्रकाशन ,मुंबई, ,१९९७.

९) नाटक एक चिंतन – कानेटकर वसंत

१०) नाटकातली चिन्हं – नाईक राजीव

११) महानगरी नाटकं – नाईक राजीव

१२) मराठी नाटक : नव्या दिशा आणि वळणे, भवाळकर, तारा

१३) नाटक कालचं आणि आजचं : राजापुरे-तापास, पुष्पलता

१४) प्रायोगिक नाटक : भारतीय आणि जागतिक-(संपा) सूर्यवंशी नानासाहेब

१५) निवडक मराठी एकांकिका : संपा. सुधा जोशी, रत्नाकर मतकरी, साहित्य अकादमी, दिल्ली.

१६) निवडक एकांकिका : वि.भा. देशपांडे, १९७७

१७) सर्वोत्कृष्ट मराठी एकांकिका, प्रभाकर नारायण परांजपे, सुपर्ण प्रकाशन, पुणे, १९४८

१८) मराठी एकांकिका तंत्र आणि विकास, संपादक श्री. रं.भी. भिडे सुपर्ण प्रकाशन पुणे.

१६) एकांकिका विशेषांक, पंचधारा, जुलै-सप्टेबर, २०१५

व्दितीय वर्ष, कला, मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. ३

सत्र ३, अभ्यासपत्रिका क्र. ३, एकूण व्याख्याने ४५, श्रेयांकने ३

भाषा आणि बोली अभ्यास

उद्दिष्टे (Objective)

१) भाषेचे स्वरूप समजून घेणे
२) भाषाबोली समाजाचा परस्पर संबध अभ्यासणे
३) बोलीचे स्वरूप व विषय समजून घेणे

घटक १ (अ) मानवी भाषेचे स्वरूप , एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

संप्रेषण – मानवी आणि मानवेतरांचे, मानवांचे भाषिक व भाषेतर संप्रेषण, मानवी भाषेची लक्षणे किंवा स्वरूप विशेष (ध्वन्यात्मकता, चिन्हात्मकता, यादृच्छिकता, सर्जनशीलता,प्रत्यक्षातीतता, सामाजिकता,परिवर्जनशीलता इ.) मानवी भाषेच्या व्याख्या

(आ) भाषेची विविध कार्ये - रोमान याकबसनचे संप्रेषणाचे नमुनारूप व ६ भाषिक कार्ये (निर्देशात्म, आविष्कारात्म,
परिणामनिष्ठ, सौंदर्यात्म, संपर्कनिष्ठ, अतिभाषात्म)

घटक २ (अ) भाषा, समाज आणि संस्कृती - एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १

भाषा - एक सांस्कृतिक संचित, सांस्कृतिक जडणघडणीचे, संक्रमणाचे माध्यम एडवर्ड सपीरबेंजामीन वोर्फ यांचा भाषिक सापेक्षतावादाचा अभ्युपगम भाषेकडे पाहण्याचा समाज भाषावैज्ञानिक दृष्टिकोण, समाजातील भाषावैविध्य आणि भाषेचा बहुजिनसीपणा, भाषिकसांस्कृतिक विविधता परस्परसंबंध

आ) भाषा, प्रमाण भाषा आणि बोली : संकल्पना विचार व्याख्याने १५ श्रेयांकने १

'प्रमाण भाषा' म्हणजे काय, प्रमाण भाषेची आवश्यकता, प्रमाण भाषा व बोली यांच्यातील संबंध, त्यांचे वापरक्षेत्र, बोलीवैविध्य- उपबोली, स्थानिक बोली-प्रादेशिक बोली- जातिनिष्ठ बोली-सामाजिक बोली इ., बोलींविषयीचे गैरसमज (शुद्धाशुद्धता, श्रेष्ठकनिष्ठता, अंगभूत क्षमता इ.) व तथ्ये, मराठीच्या विविध बोली

घटक ३ (अ) बोलींच्या अभ्यासाची गरज व महत्त्व

बोलीविज्ञान (Dialectology), बोलींच्या अभ्यासाची दिशा - बोलींचा विजनात्मक अभ्यास, सामाजिक-सांस्कृतिक अभ्यास, बोलींच्या अभ्यासाची साधने, क्षेत्रीय कार्य (Field Work), बोलींची व्याकरणे व कोशरचना यांचे महत्त्व, बोलींसमोरील आव्हाने व त्यांचे जतन व संवर्धन यांसाठी करावयाच्या प्रयत्नांची दिशा

आ) मराठीतील प्रमुख बोली : वऱ्हाडी, अहिराणी, कोकणी बोलीचे स्वरूप विशेष

इ) मालवणी व आगरी बोलींची वैशिष्ट्ये- व्युत्पत्ती आणि विकास, व्याकरणिक वैशिष्ट्ये, उच्चार प्रक्रिया, म्हणी, वाक् प्रचार, शब्दसंग्रह इ.

सत्रांत परिक्षेचे स्वरूप

प्रश्न क्र. १ घटक १ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)
प्रश्न क्र. २ घटक २ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)
प्रश्न क्र. ३ घटक ३ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)
प्रश्न ४ – तिन्ही गटातील सहा टीपा विचाराव्यात किवा लघुत्तरी प्रश्न विचारावेत विद्यार्थ्यांनी कोणतेही चार सोडवाव्यात - गुण ४०.

साध्ये (Outcome)

1. *१) मराठी भाषेचे स्वरूप समजेल*
2. *२) मराठीच्या विविध बोलींचे ज्ञान होईल*
3. *३) मराठी बोलीअभ्यासाला चालना मिळेल*

संदर्भ ग्रंथ:

१) भारतीय भाषांचे लोकसर्वेक्षण: सर्वेक्षण मालिका मुख्य संपादक- डॉ. गणेश देवी, महाराष्ट्र खंड संपादन: अरुण जाखडे, पद्मगंधा प्रकाशन, २०१३

२) मालवणी बोली-व्याकरण, साहित्य व शब्द कोश, संपा डॉ. पुष्पलता राजापुरे-तापस, डॉ. रमेश धोंगडे, शब्दपरी प्रकाशन.

सत्र ४ (चौथे) एकूण व्याख्याने ४५ श्रेयांकने ३

मराठी व्याकरण आणि लेखन कौशल्ये (स्पर्धा परीक्षा)

उद्दिष्टे (Objective)

१) भाषा लेखन कौशल्य आत्मसात करणे

२) निबंध लेखनाचे कौशल्ये आत्मसात करणे

३) निबंध लेखनाचा सराव करणे

४) संगणकीय उपयोजन करणे

५) *मराठी व्याकरण समजून त्याचे उपयोजन करणे*

घटक १ व्याकरण **एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १**

वर्णमाला	शब्दांच्या जाती		काळ
लिंग	वचन	प्रयोग	अलंकार
वृत्ते	समास	वाक्यांचे प्रकार	शब्दसंधी
संधी-स्वरसंधी	विभक्ती	विरामचिन्हे	समानार्थी शब्द
विरुद्धार्थी शब्द	वाक्प्रचार	म्हणी व अर्थ	विरामचिन्हे
शब्द समूहाबद्दल एक शब्द	अलंकाराचे प्रकार इत्यादी घटकांची संक्षेपाने चर्चा		

घटक २ **एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १**

मराठी भाषा आणि आधुनिक तंत्रज्ञान परिचय व प्रात्यक्षिक
पॉवरपॉईंट प्रेझेन्टेशन, युनिकोड टंकलेखन.

घटक ३ **एकूण व्याख्याने १५, श्रेयांकने १**

अ निबंध

आ कल्पना विस्तार

इ   आकलन

ई सारांश लेखन

चतुर्थ सत्रांत परीक्षेचे स्वरूप

प्रश्न क्र. १   घटक १ वस्तुनिष्ठ स्वरुपाचे ४० पैकी कोणतेही ३० प्रश्न सोडविणे (गुण ६०)
प्रश्न क्र. २ घटक २ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)
प्रश्न क्र. ३ घटक ३ वर अंतर्गत पर्यायासह एक प्रश्न (गुण २०)
संदर्भ ग्रंथ:

साध्ये (Outcome)

१) भाषालेखन कौशल्य आत्मसात होईल

२) मराठीचे लेखन कौशल्य प्राप्त होईल

३) संगणकासाठी मराठी भाषेचा उपयोग होईल

४) स्पर्धा परीक्षा उत्तीर्ण होण्यासाठी हा अभ्यासक्रम उपयुक्त ठरेल.

संदर्भ ग्रंथ-

१) मराठी व्याकरण : प्रा डॉ. के.पी. शहा, ओम पब्लिकेशन, सप्टेंबर २०१२
२) मराठीचे व्याकरण : डॉ लीला गोविलकर, शब्दालय प्रकाशन, जून २०१५
३) मराठी भाषेचे वाक्यप्रकार व म्हणी : कै. विद्याधर वामन भिडे, चित्रशाळा प्रकाशन पुणे, ऑक्टोबर १९१८
४) मराठी भाषेचा भाषावैज्ञानिक अभ्यास : डॉ. अलका मटकर, शब्दालय प्रकाशन, २०१७
५) मराठी लेखन शुद्धी : डॉ. भास्कर गिरिधारी, गौतमी प्रकाशन, नाशिक, २०१२
६) मराठी व्याकरण वाद आणि प्रवाद, कृष्ण श्री अर्जुनवाडकर
७) मराठी व्याकरण काही समस्या : प्र. ना. दीक्षित
८) मराठी व्याकरणाचा इतिहास कृष्ण श्री अर्जुनवाडकर
९) मराठी व्याकरण : मो. रा. वाळंबे
१०) मराठी व्याकरणविवेक : मा. ना. आचार्य
११) मराठी व्याकरणाचा पुनर्विचार :अरविंद मंगरुळकर
१२) मराठीचे व्याकरण : लीला गोविलकर
१३) शास्त्रीय मराठी व्याकरण : मोरो केशव दामले
१४) शुद्धलेखनविवेक : द.ना गोखले
१५) आधुनिक माहिती तंत्रज्ञानाच्या विश्वात : दीपक शिकारपूर, उज्ज्वल साठे, उत्कर्ष प्रकाशन पुणे.